

Lausunto

27.09.2021

Asia: VN/21362/2021

Hallituksen esitysluonnos laiksi laajakaistarakentamisen tuesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyvä valtioneuvoston asetuseritys

Lausunnonantajan lausunto hallituksen esitysluonnoksesta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt FiComilta lausuntoa laajakaistatukilain HE-luonnoksesta ja siihen liittyvästä asetuksesta.

FiCom ry:n jäsenistä Finnet-liitto ry ja Cinia Oy eivät ole mukana tässä lausunnossa ja jättävät omat lausuntonsa.

FiComin pääviestit:

- Muutettu laajakaistatukilaki ei olisi jatkossa teknologianeutraali, koska tuki tulisi kohdentumaan kokonaisuudessaan vain kiinteisiin valokuituverkkoihin.
- On valitettavaa, että tukiohjelman notifiointia komissiolle ei edes yritetty, vaikka valtioneuvosto suhtautui ryhmäpoikkeusasetuksen ehtoihin hyvin kriittisesti. Notifiointille on selkeät perusteet ja se mahdollisuus tulisi vielä selvittää.
- Arvio 30 000 kotitalouden saamisesta nopean laajakaistan piiriin talousarvioesityksen 15 miljoonan euron määrärahalla ei ole realistinen.

Yleistä

Lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että tukiohjelma kohdistuisi jatkossa ainoastaan kiinteiden viestintäyhteyksien tukemiseen. Muutettu tukilaki ei olisi jatkossa teknologianeutraali, koska käytännössä tuki tulisi kohdentumaan yksinomaan ja kokonaisuudessaan kuituverkkotekniikalla toteuttaviin yhteyksiin. Muutosta perustellaan Euroopan komission yleiseen ryhmäpoikkeusasetukseen tekemillä muutoksilla, jotka edellyttävät kansallisen tukiohjelman saattamista vastaamaan muuttuneita sääntöjä.

Notifiointi tulisi tehdä

Luonnoksen perusteluiden mukaan tukiohjelmaa ei notifioitu komissiolle, koska jouston saamista ryhmäpoikkeusasetuksen ehtoihin ei pidetty todennäköisenä, ja nykyinen tukiohjelma voisi keskeytyä notifiointiin ajaksi. FiCom pitää valitettavana, että notifiointia ei ole edes yritetty, vaikka valtioneuvosto suhtautui ryhmäpoikkeusasetuksen ehtoihin hyvin kriittisesti. Notifiointia tukisi muun muassa BERECin ja Traficomien verkkoneutraaliteettiasetusta koskevat ohjeistukset ja kannanotot, joissa kiinteät langattomat liittymät on luokiteltu kiinteiksi liittymiksi muun muassa nopeuden ilmoittamista koskevien velvoitteiden osalta. Keskeistä on yhteyksien saatavuus, ei se, millä tekniikalla ne toteutetaan.

EU-notifiointin mahdollisuus nyt voimassa olevalle laajakaistatukiohjelmalle tulisi vielä selvittää komissiolta. Olisi perusteltua, ettei tuen periaatteita muuteta, ennen kuin nykyisestä, voimassa olevasta tukimallista on saatu kokemuksia. Ainuttakaan laajakaistahanketta ei ole vielä ehditty toteuttamaan nyt voimassa olevien tukiehtojen mukaan.

Asiantuntija-arvioiden perusteella teknologianeutraalin laajakaistatukimallin EU-notifiointi voisi olla hyvinkin mahdollista. On huomioitava, että mobiiliteknologian nopea kehitys tarjoaa jo lähivuosina yhä nopeampia ja laadukkaampia laajakaistayhteyksiä. 5G mahdollistaa lähitulevaisuudessa laadukkaat laajakaistayhteydet myös suurten taajamien ulkopuolella.

EU-notifiointin mahdollisuuden selvittämistä puoltaisi myös eduskunnan 19.2.2021 loppuun käsittelemä valtioneuvoston selonteko Suomen kestävä kasvun ohjelmasta, jossa linjataan, että huippunopeat yhteydet tulisi toteuttaa teknologianeutraalisti ja jonka tavoitteena on, että Suomesta tulee ensimmäinen maa, jossa 5G tavoittaa kaikki taloudet.

Muuta luonnoksesta

Lakiluonnoksen perustelujen mukaan vuoden 2022 talousarvioesityksen noin 15 miljoonan euron määrärahalla saataisiin nopean laajakaistan piiriin noin 30 000 uutta kotitaloutta. FiCom oudoksuu esitettyjä määriä, koska kaiken kaikkiaan vuosina 2011–2020 on julkista tukea myönnetty noin 141 miljoonaa euroa (valtio on myöntänyt tukea tähän mennessä 76 miljoonaa euroa ja loppuosan ELY-keskukset ja kunnat). Tuen saamisen ehtona on lisäksi verkko-operaattorin 34 prosentin rahoitusosuus, joka tulee laskea tuetun summan päälle. Kokonaisuudessaan rakentamiskustannukset ovat olleet 211 750 000 miljoonaa euroa, jolla on tähän mennessä rakennettu noin 52 000 liittymää, joista käytössä on noin 42 500. Luonnoksen jatkovalmistelussa on syytä arvioida uudelleen 15 miljoonalla eurolla rakennettavien kotitalousliittymien määrää.

Lain määritelmässä nopealla laajakaistayhteydellä tarkoitetaan kiinteää yhteyttä, joka pystyy tarjoamaan edistyksellisen ja tasalaatuisen yhteyden tavanomaisissa ruuhka-aikaolosuhteissa. Perusteluissa ei avata, mitä edistyksellisellä yhteydellä tarkoitetaan. Tätä on tarpeen täsmentää esityksen jatkovalmistelussa tai poistaa maininta edistyksellisyydestä kokonaan, koska muussa tapauksessa muut kuin kuituverkkotekniikalla toteutetut yhteydet eivät olisi edistyksellisiä tukilain ehtojen muuttuessa, toisin kuin HE 221/2020 vp on määritelty.

Asetusehdotuksessa ehdotetaan kumottavaksi 2 §:n 2 momentti, jossa säädetään tavanomaisissa ruuhka-aikaolosuhteissa laajakaistayhteyden toteutuvasta vähimmäisnopeudesta. Kumoamista perustellaan sillä, että uudessa tukiohjelmassa on mahdollista tukea vain kiinteitä yhteyksiä, eli käytännössä valokuitua. Erillistä säännöstä ruuhka-aikojen vähimmäisnopeudesta ei enää tarvittaisi, koska perusteluiden mukaan valokuidulla voidaan kaikissa olosuhteissa toteuttaa tasalaatuinen nopea yhteys. FiCom ehdottaa, että asiallisesti vastaava muutos samoilla perusteilla tehdään lain 3 §:n 1 mom 2 kohtaan ja poistetaan siitä tarpeettomana maininta tavanomaisesta ruuhka-aikaolosuhteesta.

Lausunnonantajan lausunto valtioneuvoston asetusluonnoksesta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ei lausuttavaa.

Lahtinen Marko
Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry